

Evaluatie van de implementatiefase van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen, setting sport

Resultaten proces- en effectevaluatie

Drs. L. Ooms
Dr. C. Veenhof

Bijlage: Nederlandse Volleybal Bond (Nevobo), Cool Moves Volley

1.1 Algemeen

Sportbond : Nederlandse Volleybal Bond (Nevobo)

Sportproject : Cool Moves Volley (CMV)

Projectomschrijving (inhoud sportproject):

Cool Moves Volley (CMV) is een speciaal voor jonge kinderen (5-12 jaar) ontwikkelde vorm van volleybal. Het CMV kent zes vaardigheidsniveaus, waarbij kinderen spelenderwijs en stapsgewijs het volleybal aanleren. Elk niveau wordt steeds iets moeilijker, omdat er steeds meer volleybaltechnieken bijkomen. Niveau één begint met het gooien en vangen om uiteindelijk op het hoogste niveau zes alle technieken zoals smashen, bovenhands opslaan en passen onder de knie te hebben. Elk niveau heeft betrekking op één levensjaar (niveau één = 5/6 jarigen, niveau twee = 6/7 jarigen, etc.). Het CMV wordt door alle volleybalverenigingen in Nederland, met een jeugdafdeling van 5-12 jaar, aangeboden en het is een officiële competitiesport in Nederland. De Nevobo geeft ook, in samenwerking met de volleybalverenigingen, scholenprojecten CMV. Deze bestaan meestal uit drie lessen per klas die worden gegeven gedurende de lessen lichamelijke opvoeding. Dit kan dan een vervolg krijgen na schooltijd en/of bij de volleybalvereniging. Daarnaast worden er ook nog schoolvolleybalevents georganiseerd, waarbij verschillende scholen tegen elkaar kunnen volleyballen in toernooivorm.

Doelstellingen:

Kinderen in de leeftijd van 5-12 jaar op een speelse en stapsgewijze manier volleybal leren. Daarnaast meer leden werven voor de verenigingen/sportbond en ervoor zorgen dat meer kinderen voldoen aan de Combinorm.

Doelgroep: Kinderen van 5-12 jaar.

Totale duur (start-eind): Bij de verenigingen wordt het CMV continu (structureel) aangeboden. Voor een scholenproject kan een vereniging een trainer van de Nevobo (gratis) inhuren voor 12 uur per jaar. Er worden dan meestal drie lessen CMV per klas gegeven (met 12 uur kan er dan aan vier klassen lesgegeven worden op een school). Afhankelijk van hoe vaak de lessen per week worden aangeboden (één keer per week of meer), kan dit een periode van één of meerdere weken beslaan.

Frequentie lessen (aantal lessen per week, totaal aantal lessen): Bij de verenigingen worden er wekelijks lessen aangeboden. Het aantal lessen dat per week wordt aangeboden varieert per vereniging. Het aantal keer dat iemand traint of aan toernooien/competities deelneemt, verschilt ook per persoon en per leeftijdscategorie. De 5-10 jarigen trainen één tot twee keer per week bij een vereniging en alleen de talentvolle kinderen van 11-12 jaar trainen weleens drie keer per week. Daarnaast spelen de 10/11-12 jarigen vaak (in de meeste regio's) al competitie. Dit betekent wekelijks een wedstrijd. Soms worden er echter ook nog toernooien gespeeld. De kinderen beneden de 10 jaar hebben meestal eens

in de drie weken een toernooi. Hierbij kunnen de kinderen zich ook inschrijven per toernooi, dus het kan best zo zijn dat een kind maar aan vijf toernooien per jaar meedoet. Een scholenproject bestaat meestal uit drie lessen per klas.

Duur lessen: Een training bij een vereniging duurt gemiddeld één uur tot één uur en een kwartier. Dit verschilt echter per vereniging. Bij een scholenproject duurt een les één lesuur (dit is meestal 45 minuten). Bij een toernooi wordt er in totaal 24 minuten gespeeld (2 x 12 minuten) per wedstrijd en er worden vier tot vijf wedstrijdjjes op een dag gespeeld. Bij een gewone competitievorm gaat het niet om tijd, maar dan worden er vier sets gespeeld.

Bereik per les/locatie (aantal deelnemers per les/locatie): Dit wisselt per vereniging en per locatie. Bij een scholenproject kunnen één of meerdere klassen van een school deelnemen.

Website: www.volleybal.nl; www.jeugdvolleybal.nl; www.coolmovesvolley.nl

1.2 Doelstellingen van het sportproject

Doelstellingen in het kader van de implementatiefase van het NASB, setting sport:

Algemene doelstellingen:

- In de periode 2008-2010 in totaal 8.000 deelnemers.
- In 2010 zijn er minimaal 8.000 kinderen bij als jeugdlid (doorstroom naar de georganiseerde sport) tussen de 5 en 12 jaar (een groei van 20.500 naar 28.500 leden in die leeftijdscategorie). Daarvan zal minimaal 85% bijdragen aan de toename van het aantal kinderen dat gaat voldoen aan de Combinorm.
- Het activeren van 7.200 kinderen (1.200 inactief > semi-actief, 6.000 semi-actief > normactief).
- In de periode 2008-2010 zijn er minimaal 380 scholenprojecten (12 uur per project: totaal: 4.560 uur) gerealiseerd: 80 (2008), 140 (2009) en 160 (2010).
- In de periode 2008-2010 het organiseren van schoolvolleybalevents in één regio (2008) en vier regio's (2009 en 2010).
- In de periode 2008-2010 hebben 104 verenigingen een marketingplan (incl. technische lijn) voor de jeugd gemaakt en ingevoerd: 24 (2008), 40 (2009) en 40 (2010).
- In de periode 2008-2010 zijn minimaal 16 trainers opgeleid en aangesteld bij verenigingen om het CMV te geven.
- In de periode 2008-2010 zijn er jaarlijks minimaal 50 Volleybal Trainers niveau 2 opgeleid voor het CMV (VT2-CMV).
- In de periode 2008-2010 hebben 80 verenigingen een professionele trainer aangesteld voor het CMV.
- In 2010 zijn er 1.000 kennismakingsmappen volleybal verspreid onder gemeenten, scholen, verenigingen en docenten.
- In 2009 is er één wedstrijdreglement voor het CMV.
- In 2009 heeft het CMV een "nieuw jasje", een voor kinderen aantrekkelijk imago en een heldere, aantrekkelijke, complete pr- en materialenlijn. Het CMV staat als merk.

- Introductie en uitrol van Skillvolleybal (Skillvolleybal is een eenvoudige variant van CMV, met één vaardigheidsniveau, en is ontwikkeld om als spel buiten te kunnen spelen).

Doelstellingen in het kader van de intensiveringsaanvraag van het NASB, setting sport:

- Een toename van het aantal scholenprojecten CMV met in totaal 48 stuks in 2009 en 2010.
- Meer aandacht voor Skillvolleybal, waardoor nog meer kinderen tussen de 5 en 12 jaar kennis kunnen maken met volleybal.
- In totaal 6.000 extra deelnemers, waarvan minimaal 10% (600) zal doorstromen naar de verenigingen.
- Het activeren van 5.400 extra deelnemers (900 inactief > semi-actief, 4.500 semi-actief > normactief).

Samenvatting van de doelstellingen:

- In de periode 2008-2010 in totaal 14.000 deelnemers.
- In de periode 2008-2010 in totaal 8.600 deelnemers die doorstromen naar de georganiseerde sport.
- Het activeren van in totaal 12.600 deelnemers (2.100 inactief > semi-actief, 10.500 semi-actief > normactief).
- In de periode 2008-2010 zijn er minimaal 428 scholenprojecten (12 uur per project: totaal: 5.136 uur) gerealiseerd: 80 (2008), 164 (2009) en 184 (2010).

1.3 Procesevaluatie

Hieronder worden de meningen en ervaringen van de geïnterviewden weergegeven:

1.3.1 Algemeen verloop van sportproject

CMV is volgens de Nevobo goed verlopen. CMV wordt door alle volleybalverenigingen in Nederland, met een jeugdafdeling van 5-12 jaar, aangeboden en het is een officiële competitiesport in Nederland. Verder is er veel vraag geweest naar scholenprojecten CMV vanuit verenigingen en gemeenten (combinatiefunctionarissen en andere sport-stimuleringsmedewerkers hebben CMV binnen hun scholen aangeboden). Voor wat betreft Skillvolleybal, zijn spelregels en materialen ontwikkeld. Het sportproject is echter niet uitgerold.

1.3.2 Bevorderende en belemmerende factoren bij implementatie van het sportproject

De belangrijkste bevorderende factoren die genoemd zijn:

- Het concept zelf: Het is laagdrempelig (er is bijvoorbeeld een differentiatie in zes verschillende niveaus) en makkelijk uitvoerbaar (het vraagt weinig bijzonderheden qua accommodatie en het is bij iedere school en vereniging uit te voeren).
- De contacten tussen de Nevobo en gemeenten: De Nevobo heeft in iedere regio een aantal consultants die veelvuldig contact hebben gehad met gemeenten. Hierdoor is er een wisselwerking ontstaan tussen de Nevobo en gemeenten.
- De grote spreiding van volleybalverenigingen in Nederland: In veel gemeenten/dorpen zijn volleybalverenigingen aanwezig wat de uitrol van het project makkelijker heeft gemaakt. Dit heeft tevens de doorstroom bevorderd van kinderen die aan scholenprojecten hebben deelgenomen.

- Volleyballers in het onderwijs: Er zijn veel volleyballers werkzaam in het onderwijs. Hierdoor werd het makkelijker om met CMV binnen te komen bij het onderwijs.
- Dezelfde methodiek/regels in het hele land: Hierdoor was het mogelijk om toernooien te organiseren. De toernooien waren ook erg succesvol.
- Beter contacten met lokale uitvoerders: De contacten met verenigingen/trainers zijn beter geworden.
- Het aansluiten van het concept bij de belevingswereld van de meisjes: CMV sluit goed aan bij de belevingswereld van meisjes en heeft hierdoor (vooral) meisjes aangetrokken.
- Er zijn goede trainerscursussen ontwikkeld en uitgezet en in de loop van het project zijn steeds meer trainers opgeleid. Hierdoor waren er voldoende trainers die clinics konden geven.
- De scholenprojecten CMV: De scholenprojecten CMV dragen voor een groot deel bij aan het succes van CMV.

De belangrijkste belemmerende factoren die genoemd zijn:

- Gebrek aan aantrekkingskracht bij jongens: CMV spreekt wat minder aan bij jongens. Hierdoor heeft CMV tot nu toe te weinig jongens aangetrokken.
- Aan het begin van het project was er een tekort aan capabele trainers en accommodaties, maar dit is in de loop van het project sterk verbeterd.

1.3.3 Deelnemers aan het sportproject

Werving van deelnemers

De deelnemers zijn met name geworven via scholenprojecten. Daarnaast werven verenigingen ook op hun eigen manier leden (organisatie straattoernooi, vriendjesdag). In de toekomst gaat de Nevobo wel bekijken hoe ze de jongens beter kan bereiken. Daarnaast wil zij nog dichterbij de kinderen komen door met verenigingen dependances op te richten (een vereniging kan dan op meerdere locaties en dichterbij de school/woonplaats van de kinderen volleyballessen geven).

Beoogde doelgroep bereikt?

De beoogde doelgroep is bereikt. Wel is het lastig om jongens te werven. De komende jaren gaat de Nevobo bekijken hoe deze groep beter te werven is.

Draagvlak bij de doelgroep

Draagvlak is verkregen door het opstellen van capabele trainers, ondersteund met een goede lesmap. De Nevobo adviseert verenigingen verder hoe ze draagvlak kunnen verkrijgen.

1.3.4 Tijdsplanning

Het project is volgens tijdsplanning uitgevoerd. Aan het begin liep het project achter op schema, met name door personele wisselingen bij de Nevobo. Deze achterstand is ingelopen.

1.3.5 Zijn de einddoelstellingen die in het projectplan zijn geformuleerd behaald?

- Aantal deelnemers: In de periode vanaf 1 januari 2008 tot en met 30 juni 2011 zijn 680 scholenprojecten CMV uitgevoerd. Het gaat in totaal om 5.986 uren CMV waaraan ongeveer 149.650 kinderen hebben deelgenomen (gemiddeld 25 kinderen per lesuur). Omdat elk kind drie kennismakingslessen krijgt, gaat het om ongeveer 49.883 unieke kinderen. De einddoelstelling van 14.000 deelnemers is gehaald en zelfs ruim overschreden.
- Doorstroom naar de georganiseerde sport: Het is onbekend hoeveel deelnemers aan de scholenprojecten lid zijn geworden van een vereniging/de bond. In de periode vanaf 1 januari 2008 tot en met 30 juni 2011 zijn in totaal 29.588 (nieuwe) kinderen in de CMV-leeftijd bij de bond aangemeld. Dit cijfer geeft echter geen beeld van het totaal aantal CMV-leden, omdat een aantal kinderen uit het CMV is gestroomd in de aspiranten, een aantal kinderen is gestopt met volleybal en er verenigingen zijn die hun leden niet (meteen) opgeven bij de Nevobo. Als wordt gekeken naar het totaal aantal CMV-leden, dan zijn er op dit moment 23.105 kinderen in de CMV-leeftijd (tot en met 12 jaar) bij de bond aangemeld. Het komt echter veelvuldig voor dat wat oudere kinderen ook nog CMV spelen omdat zij beginnen met het volleybal. In de leeftijd tot en met 14 jaar zijn er 33.610 leden. De kinderen die aangemeld zijn bij de bond zijn tevens lid van een vereniging. Zoals reeds vermeld, geven niet alle verenigingen hun leden (meteen) op. Hierdoor is het daadwerkelijke aantal verenigingsleden hoger. De einddoelstelling van 8.600 nieuwe CMV-leden is gehaald en zelfs ruim overschreden. De einddoelstelling van 28.500 CMV-leden (in de leeftijd van 5-12 jaar) bij de bond, is niet gehaald.
- Aantal scholenprojecten: In de periode vanaf 1 januari 2008 tot en met 30 juni 2011 zijn 680 scholenprojecten CMV uitgevoerd (dit betreft scholenprojecten die zijn gefinancierd vanuit de Nevobo (via de verenigingen) en vanuit gemeenten). Het gaat hierbij om in totaal 5.986 uren CMV. De einddoelstelling was minimaal 428 scholenprojecten CMV (12 uur per project: 5.136 uren). Deze einddoelstelling is ruim gehaald. Hierbij opgemerkt dat niet alle scholenprojecten uit 12 uren bestaan. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat een vereniging minder uren gebruikt omdat er in een klein dorp minder scholen zijn. Scholenprojecten kunnen dus bestaan uit minder/meer dan 12 uren.
- Het organiseren van schoolvolleybalevents in vier regio's: Er zijn in alle vier regio's regionale schoolvolleybaltoernooien georganiseerd en er was zelfs een landelijke finale (eindtoernooi). In elke regio hebben tevens lokale scholentoernooien plaatsgevonden (in totaal ongeveer 80). Deze einddoelstelling is dus gehaald.
- Het aantal (nieuwe) verenigingen met een jeugdmarketingplan inclusief technische lijn: Het is onmogelijk om dit aantal precies aan te geven, omdat verenigingen deze plannen ook maken zonder dat de Nevobo daarvan op de hoogte is. Bij consulenten is nagevraagd van hoeveel plannen zij op de hoogte zijn. Er zijn minimaal 25 verenigingen per regio die een jeugdbeleidsplan hebben opgesteld. Dat zijn er nationaal minimaal 100. De einddoelstelling was dat in totaal 104 verenigingen een jeugdmarketingplan inclusief technische lijn zouden hebben gemaakt en ingevoerd. Deze einddoelstelling lijkt dus (bij benadering) wel te zijn gehaald. Overigens zijn er in totaal 706 verenigingen die CMV aanbieden.
- Het aantal trainers dat is opgeleid en aangesteld bij verenigingen om het CMV te geven: Er zijn in totaal 153 trainers geslaagd voor de VT2-CMV cursus (2008: 23, 2009: 37, 2010: 53 en 2011 tot en met 30 juni: 40). Het einddoel was dat minimaal 16 trainers zouden worden opgeleid en aangesteld bij verenigingen om het CMV te geven. Het aantal opgeleide CMV-trainers is gehaald, maar het is onbekend hoeveel trainers daadwerkelijk zijn aangesteld.

- Het aantal trainers dat is opgeleid tot Volleybal Trainer niveau 2 voor het CMV (VT2-CMV): Er zijn in totaal 153 trainers geslaagd voor de VT2-CMV cursus (2008: 23, 2009: 37, 2010: 53 en 2011 tot en met 30 juni: 40). Het aantal trainers dat deel heeft genomen aan de VT2-cursus is wat hoger. De doelstelling was om in de implementatieperiode jaarlijks minimaal 50 trainers op te leiden (in totaal minimaal 150 trainers). Er zijn niet in alle jaren 50 trainers opgeleid/geslaagd, maar het totaal aantal trainers (minimaal 150) is wel gehaald.
- Het aantal professionele trainers dat is aangesteld voor het CMV: Dit heeft de Nevobo niet in beeld.
- Aantal kennismakingsmappen CMV: Er zijn in totaal 855 kennismakingsmappen CMV verkocht. De kennismakingsmappen CMV hebben plaatsgemaakt voor het basisboek CMV. Hiervan zijn in de eerste helft van 2011 in totaal 243 exemplaren verspreid. De einddoelstelling was om 1.000 kennismakingsmappen te verspreiden onder gemeenten, scholen, verenigingen en docenten. Als het aantal basisboeken wordt meegerekend, dan is deze einddoelstelling gehaald (1.098 kennismakingsmappen/basisboeken CMV).
- Het hebben van één wedstrijdreglement voor het CMV: Dit is gelukt.
- CMV in een “nieuw jasje steken en als merk neerzetten: Dit is gelukt. CMV heeft een “stoerdere” uistraling gekregen. De naam is veranderd van Circulatie Mini Volleybal in Cool Moves Volley. Daarnaast zijn verschillende producten ontwikkeld in de nieuwe stijl, onder andere een website, (pr-)materialen en mascottes.
- Skillvolleybal: Er zijn spelregels en materialen ontwikkeld voor het Skillvolleybal, maar de Nevobo heeft vervolgens niet veel met het Skillvolleybal gedaan. De einddoelstellingen met betrekking tot het Skillvolleybal zijn dan ook niet gehaald. De Nevobo gaat niet meer verder met het Skillvolleybal.
- Het activeren van in totaal 12.600 deelnemers (2.100 inactief > semi-actief, 10.500 semi-actief > normactief): Op basis van de resultaten uit de proces- en effectevaluatie blijkt dat in totaal 5.487 deelnemers zijn geactiveerd, waardoor de doelstelling niet is gehaald.

1.3.6 Ontwikkelde producten tijdens implementatiefase NASB, setting sport

Er is een kennismakingsmap CMV ontwikkeld en verder folders, flyers, posters, de website www.coolmovesvolley.nl, velden (belijning), ballen, netten, een Youtube filmpje met een liedje, nieuwe mascottes en een trainerscursusmap.

1.3.7 Samenwerking met en betrokkenheid van sportverenigingen (indien van toepassing)

De contacten met de verenigingen zijn via de regiokantoren verlopen. Naar de mening van de Nevobo was de samenwerking goed en de betrokkenheid groot. Aan het begin van het project was er wel weerstand vanuit de verenigingen omdat CMV nieuw was en tot grote veranderingen zou leiden, maar in de loop der tijd werd het overal geïmplementeerd en werden verenigingen enthousiast. Ook heeft het tijd en energie gekost om ervoor te zorgen dat alle verenigingen dezelfde regels hanteerden en dezelfde competitievorm organiseerden. Inmiddels is dit gerealiseerd.

Implementatie

CMV is een structureel onderdeel van het aanbod van verenigingen. De implementatie van de scholenprojecten is goed verlopen. Niet alle verenigingen voeren scholenprojecten uit, dus hier valt nog winst te behalen.

Beschikken sportverenigingen over voldoende middelen?

Er zijn twee tekorten, namelijk kader (op bepaalde tijdstippen) en accommodatie. Hierdoor hebben sommige verenigingen zelfs een ledenstop.

1.3.8 Samenwerking met andere partijen

De belangrijkste partijen waarmee in het kader van het sportproject is samengewerkt zijn:

- Onderwijsinstellingen: Hiermee is lokaal samengewerkt. Binnen onderwijsinstellingen zijn de scholenprojecten uitgevoerd.
- Gemeenten: In opdracht van gemeenten/gemeenteraden zijn scholenprojecten uitgevoerd, soms op alle scholen binnen een gemeente. Gemeenten hebben scholenprojecten gefinancierd en zijn vaak betrokken geweest bij de organisatie van scholentoernooien. Soms waren gemeenten ook betrokken bij (de beleidsplannen) in Clubkoers.
- Buitenschoolse opvang: Hiermee is lokaal samengewerkt. CMV-lessen zijn tijdens de buitenschoolse opvang gegeven.
- Combinatiefunctionarissen: Combinatiefunctionarissen zijn ingezet binnen talentencentra en hebben CMV-lessen binnen scholen verzorgd.
- Proeftuinen Nieuwe Sportmogelijkheden: In een Proeftuin in Eindhoven is een lesmap (lessen volleybal) ontwikkeld voor de buitenschoolse opvang.
- Sportacademies: De Nevobo is bezig geweest om het CMV/volleybal binnen sportacademies, zoals het CIOS en de CALO, te krijgen (bijvoorbeeld de VT3-cursus van de Nevobo of CMV als lesmodule). Daarnaast zijn kennismakingsmappen CMV verspreid op sportacademies.

De samenwerkingsverbanden hebben volgens de Nevobo bijgedragen tot een positief resultaat.

1.3.9 Uitgaven en inkomsten

Er zijn nog geen exacte cijfers van de uitgaven en inkomsten bekend. De uitgaven zijn hoger geweest dan vooraf begroot. Dit komt doordat er lokaal/regionaal veel meer activiteiten (onder andere scholenprojecten, toernooien, competities) zijn uitgevoerd dan gepland. De inkomsten zijn ook hoger geweest dan vooraf begroot. Belangrijke inkomstenposten waren onder andere de NASB subsidie, lokale subsidies en inschrijfgelden (van toernooien, competities). Er zijn geen opbrengsten (de uitgaven en inkomsten zijn ongeveer gelijk).

Voor de sportbond wegen alle uitgaven en inspanningen op tegen de behaalde resultaten in het algemeen. CMV blijft één van de speerpunten binnen het sportontwikkelingsbeleid.

1.3.10 Vervolgactiviteiten

Voor de deelnemers aan een scholenproject bestond het vervolgaanbod uit lessen CMV bij de vereniging. Daarnaast konden de kinderen vaak deelnemen aan een scholentoernooi. In sommige gemeenten zijn ook naschoolse trajecten georganiseerd, waarbij de kinderen na schooltijd en binnen de schoolaccommodatie CMV-lessen konden volgen. Kinderen die lid zijn geworden van een vereniging, konden daar wekelijks terecht voor CMV (CMV wordt structureel bij verenigingen aangeboden). In de toekomst wil de Nevobo het vervolgaanbod uitbreiden door dependances op te richten met verenigingen en lokaal meer samen te werken met de buitenschoolse opvang.

*1.3.11 Ondersteuning van NOC*NSF aan de sportbond voor uitvoering van het sportproject*

De Nevobo had drie NASB projecten en hierdoor ook drie projectleiders. Bij de bondenbijeekomsten zijn niet altijd alle projectleiders tegelijk aanwezig geweest. Naar de mening van de projectleiders waren de bijeenkomsten wel nuttig, maar niet altijd van meerwaarde voor de volleybalprojecten.

1.3.12 Continuïteit van het sportproject na beëindiging van de NASB subsidie

CMV gaat gewoon op dezelfde manier door bij de verenigingen. De verenigingen zien het nut in van een CMV-afdeling en kunnen zichzelf redden (door ledeninkomsten). De Nevobo heeft de competities en toernooien eerst ondersteund, maar die kunnen nu zonder ondersteuning doorgaan. Verder ziet de Nevobo het belang in van de scholenprojecten. Voor (de rest van) 2011 heeft zij eigen middelen gereserveerd voor het uitvoeren van scholenprojecten. Daarnaast heeft zij een subsidieaanvraag ingediend om het aantal scholenprojecten te verhogen. Als de subsidieaanvraag niet wordt gehonoreerd, dan zal zij (nog steeds) eigen middelen steken in de scholenprojecten. Dit heeft wel tot gevolg dat er minder scholenprojecten zullen worden uitgevoerd.

Financiering

De Nevobo is bereid om zelf financiële middelen te investeren in het CMV.

Samenwerking met private partners

De Nevobo ziet wel kansen om met private partners samen te werken in het kader van CMV, maar in de praktijk blijkt het toch lastig te zijn om een private partner te vinden. Er zijn dan ook geen concrete plannen om met private partners samen te werken.

Continuering op lokaal niveau

Verenigingen kunnen CMV structureel blijven aanbieden. Zij investeren er tijd en kader in en krijgen daar (inkomsten uit) leden voor terug. Voor wat betreft de scholenprojecten zouden verenigingen tijd en kader moeten investeren. De kosten zouden gedekt kunnen worden door algemene middelen vanuit de Nevobo, subsidies (subsidie die de Nevobo krijgt of lokale subsidies) en/of inkomsten uit nieuwe leden.

1.4 Effectevaluatie

1.4.1 CMV deelnemers

Een deel van de CMV deelnemers is benaderd met de oorspronkelijke, lange, vragenlijst. Gezien de lage respons is ook een deel benaderd met een korte vragenlijst. Hierdoor is bij sommige onderdelen van minder deelnemers data beschikbaar. Er zijn ongeveer 2.000 CMV deelnemers benaderd voor het onderzoek, waarvan 1.350 met een korte vragenlijst. In totaal hebben 662 deelnemers een vragenlijst ingevuld (respons 33%), waarvan 80% de korte versie. Na drie maanden was er een respons van 55% en na zes maanden een respons van 34% (zie tabel 1).

Tabel 1: Respons

	Aantal (N)	Korte versie vragenlijst (N)
Benaderd	± 2.000	± 1.350
Baseline meting	662	530
Nameting 1 (na 3 maanden)	364	296
Nameting 2 (na 6 maanden)	228	192

In tabel 2 staan de kenmerken van alle deelnemers op baseline (n=662) weergegeven. De meerderheid van de deelnemers waren meisjes en de gemiddelde leeftijd was 9 jaar. Bijna de helft voldeed bij aanvang van CMV aan de NNGB, 2% aan de Fitnorm en 42% aan de Combinorm. Veertien procent van de deelnemers was inactief en 45% semi-actief bij aanvang. Driekwart van de deelnemers deed reeds aan sport voor deelname aan CMV en 96% was lid van een sportvereniging of sportbond.

Wanneer de kenmerken zoals gemeten op baseline bij de deelnemers na zes maanden worden vergeleken met de totale groep die op baseline heeft gereageerd, blijkt dat deze groepen vergelijkbaar zijn, met uitzondering van de leeftijd. De groep die na zes maanden reageert is een jaar jonger vergeleken met de oorspronkelijke groep.

Tabel 2: Kenmerken deelnemers op baseline

	Baseline alle deelnemers	Baseline deelnemers na 6 maanden
Aantal (N)	662	228
Geslacht (%)		
Jongen	22	20
Meisje	78	80
Leeftijd (jaren)		
Gemiddelde \pm SD	9 \pm 2	8 \pm 2*
Min-max	4-12	5-12
Voldoen aan beweegnormen (%)		
NNGB	41	41
Fitnorm	2	2
Combinorm	42	42
Inactief	14	13
Semi-actief	45	45
Body Mass Index (BMI) (kg/m²)		
Gemiddelde \pm SD	16 \pm 2	16 \pm 2
Min-max	10-25	12-24
Sporten vóór deelname? (%)		
Aantal (N)	132	36
Ja	75	69
Nee, maar in het verleden wel	7	8
Nee, nooit actief gesport	18	22
Indien in het verleden wel gesport, hoe lang is dat geleden? (jaren)		
Aantal (N)	9	3
Gemiddelde \pm SD	1.4 \pm 1.3	1.0 \pm 0.9
Min-max	0.2-4.0	0.3-2.0
Lid van een sportvereniging/sportbond? (%)		
Aantal (N)	131	35
Ja, van 1 of meerdere sportverenigingen/sportbonden	96	97
Nee	4	3

* Significant ($p < 0.05$) verschil tussen deelnemers die wel en niet in het onderzoek hebben gecontinueerd.

Na drie maanden is aan de deelnemers een aantal extra kenmerken gevraagd. Hieruit blijkt dat een ruime meerderheid van de deelnemers (91%) autochtoon is. Verder had 12% van de deelnemers ($n=8$) een chronische ziekte of aandoening, waarbij astma, COPD of CARA (38%) het meeste voorkwam.

Tabel 3: Opleiding, etniciteit en chronische ziekten of aandoeningen (n=364)

	Na 3 maanden
Zit je op de basisschool? (%)	
Ja	99
Nee	1
Etniciteit (%)	
Aantal (N)	68
Autochtoon	91
Westers allochtoon	4
Niet-westers allochtoon	4
Chronische ziekten of aandoeningen? (%)	
Aantal (N)	68
Ja	12
Nee	88
Indien ja chronische ziekten of aandoeningen, welke chronische ziekten of aandoeningen? (%)	
Aantal (N)	8
Suikerziekte	25
Hart- en vaatziekten	0
Astma, COPD of CARA	38
Reumatische aandoening	0
Anders	38

1.4.2 Kennismaking met CMV en redenen voor deelname

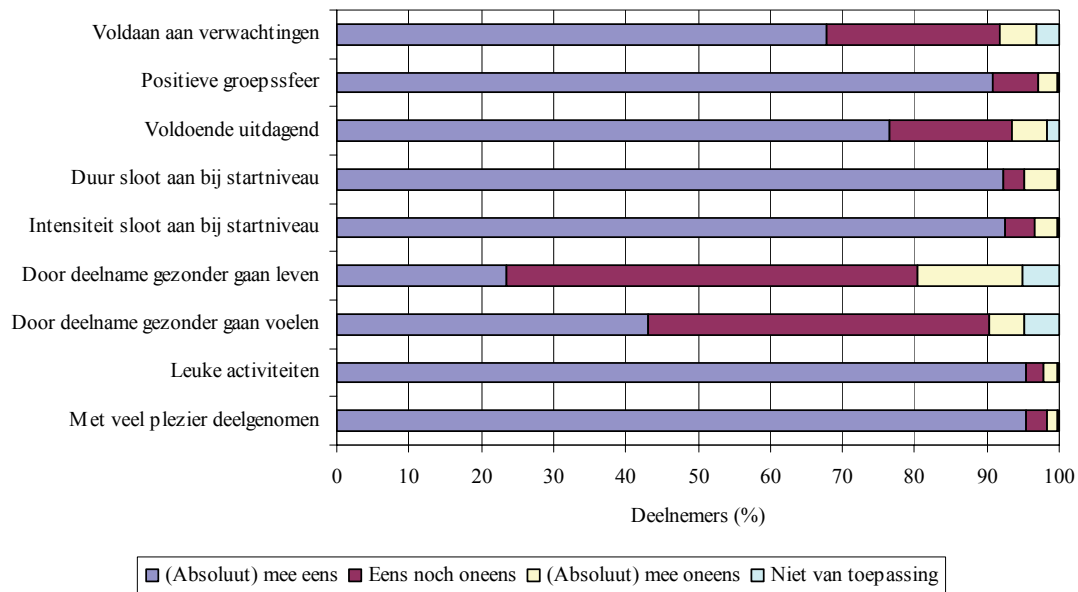
Op de vraag hoe ze gehoord hadden van het sportproject CMV waren de meest voorkomende antwoorden: via een vriend/familie (35%), via de sportvereniging of trainer (33%), via school (22%) of via een kennismakingsles of clinic (11%).

De meeste kinderen (82%) gaven gezelligheid/plezier als één van de redenen aan om deel te nemen aan CMV. Andere redenen die werden aangegeven waren dat ze meededen voor de ontspanning (39%), kennis wilden maken met de sport (36%), hun conditie wilden verbeteren (30%) of de sport beter onder de knie wilden krijgen (26%).

1.4.3 Mening deelnemers over CMV

Na drie maanden is aan de deelnemers gevraagd wat hun mening was ten aanzien van het project CMV. Over het algemeen waren ze erg positief over het project, zoals in figuur 1 is weergegeven. De intensiteit sloot ook goed aan bij het niveau van de deelnemers. Een minderheid gaf aan dat deelname heeft bijgedragen aan het gezonder voelen of leven.

Figuur 1: Mening deelnemers over CMV (n=364)

Ongeveer 90% van de deelnemers gaf aan tevreden te zijn met de organisatie, organiserende vereniging en trainer. Gemiddeld werd CMV beoordeeld met een rapportcijfer van 8,2 (s.d. 1,1) op een schaal van 1 tot 10.

1.4.4 Redenen om wel of niet te blijven volleyballen

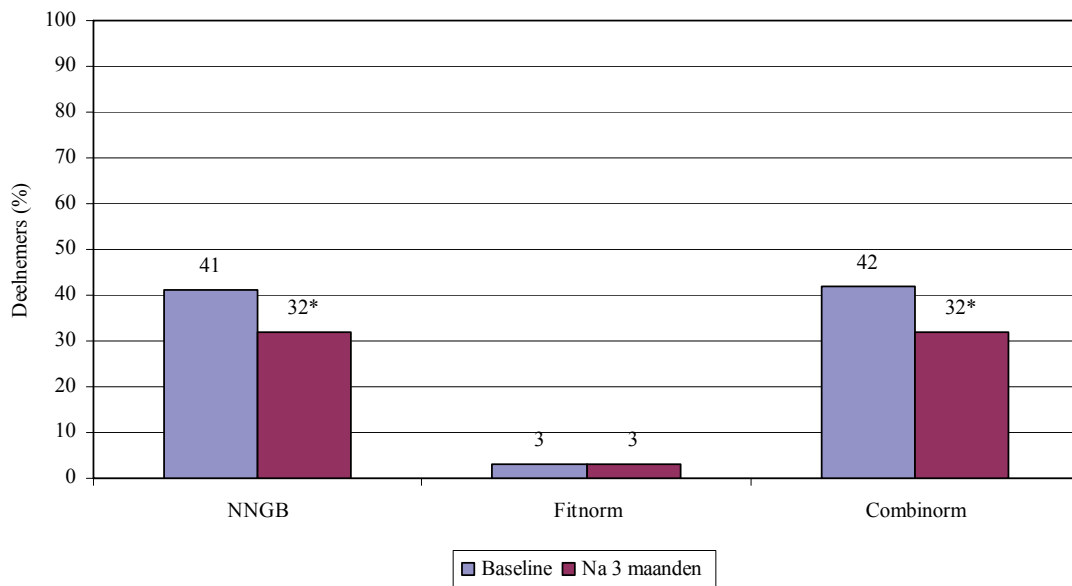
Na zes maanden bleek 97% van de deelnemers (35 van de 36 ondervraagde deelnemers) nog te volleyballen. Als voornaamste reden dat ze zijn blijven volleyballen werd aangegeven dat het voor de gezelligheid was (77%). Andere redenen waren: de sport beter onder de knie krijgen (54%), de conditie verbeteren (37%), voor de prestatie/competitie (34%) of het verbeteren van de gezondheid (29%).

1.4.5 Effecten van CMV op het beweggedrag

Effecten op het beweggedrag na drie maanden

Na drie maanden blijkt het percentage deelnemers dat voldoet aan de NNGB (41% vs. 32%, $p=0.002$) en Combinorm (42% vs. 32%, $p=0.0005$) significant te zijn gedaald ten opzichte van baseline. Het percentage deelnemers dat voldoet aan de Fitnorm is over een periode van drie maanden met 3% stabiel gebleven (zie figuur 2). Er zijn geen significante veranderingen in het percentage inactieven (15% vs. 20%) en semi-actieven (43% vs. 48%).

Figuur 2: Percentage deelnemers aan CMV dat voldoet aan de NNGB, Fitnorm en Combinorm, op baseline en na 3 maanden (n=364)

* Significante ($p<0.05$) verandering in het percentage deelnemers dat voldoet aan de beweegnorm ten opzichte van baseline.

Voor wat betreft het aantal minuten dat wordt besteed aan bewegen komt hetzelfde beeld naar voren. Na drie maanden is zowel de totale tijd besteed aan bewegen (1171 ± 738 min/week vs. 1041 ± 673 min/week, $p=0.0007$) als het aantal minuten besteed aan matig intensieve activiteiten (672 ± 514 min/week vs. 544 ± 463 min/week, $p<0.0001$) significant gedaald. Op korte termijn (drie maanden) lijkt deelname aan CMV dus een negatief effect te hebben op het beweggedrag van de deelnemers.

Tabel 4: CMV groep: Bewegen per intensiteitscategorie en de totale tijd besteed aan bewegen, op baseline en na 3 maanden (n=364)

	Baseline	Na 3 maanden	P-waarde
Bewegen per intensiteitscategorie, gemiddelde \pm SD (min/week)			
Licht intensieve activiteiten	479 ± 342	472 ± 308	0.74
Matig intensieve activiteiten	672 ± 514	544 ± 463	$<0.0001^*$
Zwaar intensieve activiteiten	20 ± 49	25 ± 62	0.11
Totale tijd besteed aan bewegen, gemiddelde \pm SD (min/week)	1171 ± 738	1041 ± 673	0.0007^*

* Significante ($p<0.05$) verandering in het aantal minuten dat per week wordt besteed aan bewegen ten opzichte van baseline.

Effecten op het beweeggedrag na zes maanden

In tegenstelling tot de resultaten na drie maanden, blijkt er na zes maanden een significante stijging te zijn van het aantal deelnemers dat voldoet aan de NNGB (41% vs. 53%, $p=0.002$) en de Combinorm (42% vs. 53%, $p=0.005$) ten opzichte van baseline. Het percentage deelnemers dat voldoet aan de Fitnorm verandert niet significant (2% vs. 3%) (zie tabel 6). Er zijn ook geen significante veranderingen in het percentage inactieven (13% vs. 11%) en semi-actieven (45% vs. 36%).

Wanneer gekeken wordt naar het aantal minuten dat besteed wordt aan activiteiten blijkt er na zes maanden een significante toename te zijn van het aantal minuten dat deelnemers besteden aan matig intensieve activiteiten (677 ± 538 min/week vs. 768 ± 544 min/week, $p=0.005$) (zie tabel 5).

Tabel 5: CMV groep: Bewegen per intensiteitscategorie en de totale tijd besteed aan bewegen, op baseline en na 6 maanden (n=228)

	Baseline	Na 6 maanden	P-waarde
Bewegen per intensiteitscategorie, gemiddelde \pm SD (min/week)			
Licht intensieve activiteiten	468 \pm 319	449 \pm 317	0.41
Matig intensieve activiteiten	677 \pm 538	768 \pm 544	0.005*
Zwaar intensieve activiteiten	22 \pm 51	20 \pm 55	0.52
Totale tijd besteed aan bewegen, gemiddelde \pm SD (min/week)	1167 \pm 718	1237 \pm 733	0.12

* Significante ($p<0.05$) verandering in het aantal minuten dat per week wordt besteed aan bewegen ten opzichte van baseline.

Veranderingen in het beweeggedrag: Vergelijking met de controle groep

De resultaten na zes maanden van de CMV groep zijn vergeleken met een controle groep. Aangezien de metingen bij de controle groep op een aantal cruciale punten (ander meet-instrument, twee losse metingen bij verschillende populaties) verschillen van de metingen van de CMV groep worden deze gegevens alleen ter indicatie gebruikt. Wat opvalt, is dat er, zowel op baseline als na zes maanden, een duidelijk verschil is tussen de CMV groep en controle groep in het percentage deelnemers dat voldoet aan de NNGB (hoger percentage in de CMV groep) en de Fitnorm (hoger percentage in de controle groep). Daarentegen is het percentage deelnemers dat voldoet aan de Combinorm redelijk vergelijkbaar. Verder laten beide groepen een significante stijging zien in het percentage deelnemers dat voldoet aan de NNGB en Combinorm gedurende de zes maanden van het onderzoek. Om deze reden is het niet aannemelijk dat de significante stijging die gezien wordt in de CMV groep veroorzaakt wordt door deelname aan CMV (zie tabel 6).

Tabel 6: Kenmerken CMV groep en controle groep, op baseline en na 6 maanden

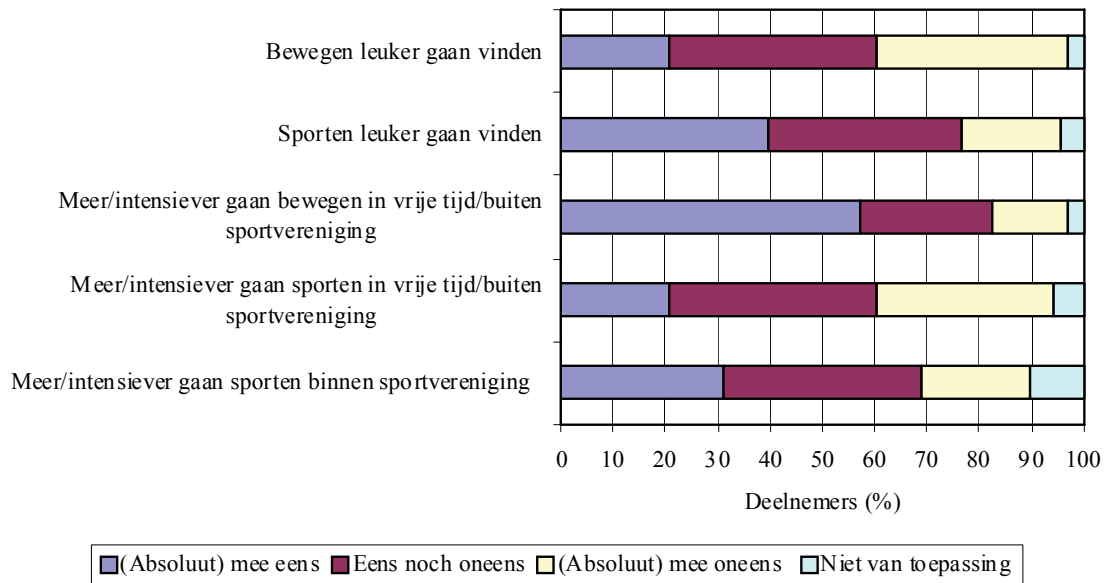
	CMV groep	Controle groep
Aantal (N)		
Baseline	228	508
Na 6 maanden	228	531
Geslacht (%)		
<i>Baseline</i>		
Jongen	20	49
Meisje	80	51
<i>Na 6 maanden</i>		
Jongen	20	59
Meisje	80	41
Leeftijd (jaren)		
<i>Baseline</i>		
Gemiddelde \pm SD	8 \pm 2	9 \pm 2
Min-max	5-12	5-12
Voldoen aan NNGB (%)		
Baseline	41	21
Na 6 maanden	53 [~]	31 [~]
Voldoen aan Fitnorm (%)		
Baseline	2	34
Na 6 maanden	3	45 [~]
Voldoen aan Combinorm (%)		
Baseline	42	46
Na 6 maanden	53 [~]	59 [~]

[~] Significante ($p < 0.05$) verandering binnen de groep (vergelijking 6 maanden-baseline)

1.4.6 Mening deelnemers over veranderingen in sport- en beweeggedrag

Na drie maanden is aan de deelnemers gevraagd wat hun mening was over veranderingen in hun sport- en beweeggedrag door deelname aan CMV. De meningen bleken vrij divers en zijn weergegeven in figuur 3.

Figuur 3: Mening deelnemers over veranderingen in sport- en beweeggedrag na 3 maanden (n=68)

1.4.7 Doorstroom naar de georganiseerde sport

Wat betreft de doorstroom naar de georganiseerde sport, bleek dat vrijwel alle kinderen (zowel op baseline als na zes maanden) lid waren van een sportvereniging of sportbond. Vergeleken met de controle groep bleek in de CMV groep een groter percentage deelnemers lid te zijn van een sportvereniging of sportbond (97% ten opzichte van 71%) en dit verschil bleef ook na zes maanden vergelijkbaar (tabel 7).

Tabel 7: Het percentage deelnemers dat lid is van 1 of meerdere sportverenigingen/sportbonden, op baseline en na 6 maanden: CMV groep en controle groep

	CMV groep	Controle groep
Aantal (N)		
Baseline	35	113
Na 6 maanden	35	136
Ja, lid van 1 of meerdere sportverenigingen/sportbonden (%)		
Baseline	97	71
Na 6 maanden	100	76

1.5 Conclusies

In het kader van het sportproject CMV is er in de afgelopen jaren veel bereikt. Er zijn veel kinderen bereikt en veel activiteiten georganiseerd. Ook is CMV nu in de volle breedte geïmplementeerd, wat een knappe prestatie is gezien het feit dat aan het begin van het project veel weerstand tegen CMV was bij de sportverenigingen.

Vrijwel alle doelstellingen die in het kader van de implementatiefase van het NASB, setting sport, zijn gesteld zijn behaald, waarvan enkele (aantal deelnemers, locaties) zeer ruim. De doelstelling om in totaal 12.600 kinderen te activeren is echter niet gehaald. Aangezien er na zes maanden een verschuiving is opgetreden waarbij er een stijging is van 11% in het percentage deelnemers dat voldoet aan de Combinorm, zullen er ongeveer 5.500 kinderen zijn geactiveerd. Dit is echter wel gebaseerd op een grove schatting waarbij de gegevens uit de procesevaluatie (aantal deelnemers) en de effectevaluatie worden gecombineerd.

Wat betreft de effecten van deelname aan CMV bleek dat er na zes maanden een significante toename was in het percentage kinderen dat voldeed aan de NNGB en Combinorm. In de controle groep was er echter een vergelijkbare toename. Een mogelijke verklaring hiervoor is het seizoenseffect, aangezien de voormeting (baseline) bij CMV in maart-april is afgenomen en de nameting in september-oktober. Het is te verwachten dat met name in september kinderen meer buiten spelen dan bijvoorbeeld in maart. Dit heeft de resultaten mogelijk beïnvloed. Aangezien beide groepen vergelijkbare resultaten laten zien kan dan ook niet geconcludeerd worden dat CMV een positief effect heeft op het beweeggedrag van de deelnemers. Hierbij moet wel de kanttekening worden gemaakt dat de gebruikte vragenlijsten moeilijk bleken te zijn voor de (ouders van de) deelnemers. Het was bijvoorbeeld lastig om in te vullen hoeveel tijd de kinderen gemiddeld per week besteden aan verschillende activiteiten.

Voor de Nevobo heeft het project veel opgeleverd, wat voor hen een reden is om door te gaan met het implementeren en stimuleren van CMV. CMV kan nu zonder aanvullende financiering worden uitgevoerd met uitzondering van de scholenprojecten.